

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
Työllisyys ja toimivat markkinat -osasto
Erityisasiantuntija Jyri Oksanen

Muistio
3.3.2025

Valtioneuvoston asetus Patentti- ja rekisterihallituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Patentti- ja rekisterihallituksesta annettua valtioneuvoston asetusta. Esityksen mukaan viraston toimialansa lainsäädännön toimeenpano- ja valvontatehtävien lisäksi säädettyihin tehtäviin lisättäisiin uusi tehtävä. Patentti- ja rekisterihallituksen tehtävänä olisi reaaliaikatalouden kehittymisen edistäminen. Lisäksi asetuksessa säädettäisiin yritysten digitaalisen taloushallinnon yhteistyöryhmän kokoonpanosta.

Valtioneuvoston asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 15.3.2025.

1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Patentti- ja rekisterihallituksesta annettua lakia (578/2013) muutettiin 1.1.2025 voimaan tulleella lailla (724/2024). Lain 2 §:n 2 momentissa säädetään, että Patentti- ja rekisterihallitus vastaa yritysten digitaalisen taloushallinnon verkoston ja yhteiskehittämisen koordinaatiosta. Lain 2 §:n 4 momentin valtuussäädöksen mukaan viraston tehtävistä voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Lain 5 a §:ssä säädetään koordinaatiotehtävän hoitamista tukevan yritysten digitaalisen taloushallinnon yhteistyöryhmän asettamisesta. Yhteistyöryhmän asettaa työ- ja elinkeinoministeriö viideksi vuodeksi kerrallaan ja sen kokoonpanosta säädetään lain 5 a §:n 2 momentin valtuussäädöksen mukaan valtioneuvoston asetuksella.

Työ- ja elinkeinoministeriön ajalle 15.6.2021 – 31.12.2024 asettama Yrityksen digitalous -hanke on osa Suomen kestävä kasvun ohjelmaa, jonka toteutusta tuettiin EU:n elpymis- ja palautumistukivälineellä (RRF). Patentti- ja rekisterihallitukselle laissa säädetty koordinaatiotehtävä luo edellytykset hankkeen aikana tehdyn poikkihallinnollisen yhteiskehittämisen ja sidosryhmäyhteistyön jatkamiselle. Hankkeessa määritellyn vision 2030 mukaan yritysten koko elinkaari on digitalisoitu ja rakenteiset tiedot siirtyvät automaattisesti toimijoiden välillä joko yrityksen itsensä välittämänä, tahdonilmaisun perusteella toisen välittämänä tai lainsäädännön perusteella.

2 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä työ- ja elinkeinoministeriössä. Valmistelun aikana on kuultu Patentti- ja rekisterihallitusta.

3 Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Patentti- ja rekisterihallituksesta annetun lain muutoksella virastolle säädettiin uusi tehtävä koordinoita yritysten digitaalisen taloushallinnon verkostoa ja yhteiskehittämistä. Patentti- ja

rekisterihallitus on Yrityksen digitalous -hankkeen aikana vastannut hankkeen toteutuksesta tehden tiivistä yhteistyötä hankkeessa mukana olevien muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa.

Lain 2 §:n 2 momentissa säädetyn koordinaatiotehtävän keskeisenä sisältönä on kehitystyön yhteensovittaminen ja reaaliaikataloutteen kehityksen edistäminen. Tässä tehtävässä virastoa tukee yritysten digitaalisen taloushallinnon yhteistyöryhmä, jonka tehtävänä on erillisten kehityshankkeiden koordinaation varmistaminen, yhteisen tilannekuvan luominen, yritysten digitaalisen taloushallinnon verkoston strategisten tavoitteiden asettaminen ja asetettujen tavoitteiden saavuttamisen edistäminen. Yhteistyöryhmä voi kokoontua eri kokoonpanoissa ja sen puheenjohtajana toimii Patentti- ja rekisterihallituksen edustaja.

Yritysten digitaalisen taloushallinnon yhteistyöryhmän asettamisella ei ole vaikutusta erillisten lainsäädäntö- tai investointihankkeiden organisoitumiseen tai sidosryhmäyhteistyöhön. Yhteistyöryhmä toimii niiden rinnalla mahdollistaen digitalisaatiokehityksen kokonaisuudesta käytävän strategisen tason keskustelun.

Yrityksen digitalous -hankkeen johtoryhmässä ovat olleet edustettuina liikenne- ja viestintäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, Digi- ja väestötietovirasto, Patentti- ja rekisterihallitus, Tilastokeskus, Valtiokonttori, Verohallinto, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Finanssiala, Kaupan liitto, Suomen Kuntaliitto, Suomen Taloushallintoliitto, Suomen Yrittäjät ja Teknologiateollisuus. Ensimmäisessä vaiheessa yhteistyöryhmä koostuu ainakin näistä tahoista. Yritysten digitaalisen taloushallinnon kehittymisen myötä yhteistyöryhmän kokoonpanoa voidaan laajentaa.

4 Pääasialliset vaikutukset

Ehdotus uudeksi Patentti- ja rekisterihallituksen tehtäväksi reaaliaikatalouden kehittymisen edistämisestä ja yhteistyöryhmän kokoonpanosta säätäminen loisi edellytyksiä yritysten digitaalisen taloushallinnon kehitystyön menestyksekkäälle jatkamiselle Yrityksen digitalous -hankkeessa luodun poikkihallinnollisen yhteiskehittämisen mallin pohjalta.

Asetusehdotusta edeltänyt lakimuutos Patentti- ja rekisterihallituksesta annettuun lakiin käsiteltiin budjettilakina. Vuoden 2025 talousarvion momentille 32.01.10 Digitalisaation kehittäminen sisältyy yhteensä 3,332 miljoonaa euroa Yrityksen digitalous -hankkeen toteuttamiseen. Määräraha jaetaan Patentti- ja rekisterihallituksen, Valtiokonttorin ja Verohallinnon kesken. Patentti- ja rekisterihallituksen lakisäätöisen uuden tehtävän toteuttamisen kustannukset arvioitiin kokonaisuudessaan hallituksen esityksessä HE 117/2024 vp 996 000 euron suuruisiksi vuonna 2025. Hallituksen esitys käsiteltiin raha-asiainvaliokunnassa.

5 Lausuntopalaute

Esitys oli lausunnoilla 10.1.2025–18.2.2025 Lausuntopalvelu.fi -järjestelmässä.

Lausunnon antoivat Digi- ja väestötietovirasto, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Finanssialan Keskusliitto, Patentti- ja rekisterihallitus, Suomen Kuntaliitto ry, Teknologiateollisuus ry, valtiovarainministeriö ja Verohallinto. Lisäksi lausunnon antoi yksityishenkilö.

Liikenne- ja viestintäministeriö, Maanmittauslaitos, oikeusministeriö, Suomen Yrittäjät ry ja Tilastokeskus ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa.

Lausunnoissa kannatettiin asetusehdotusta laajasti ja eri tahojen osallistamista digitalisaation edistämiseksi pidettiin tärkeänä. Strategisen tason työskentelyn lisäksi tulisi lausuntopalautteen mukaan huomioida operatiivinen taso. Lausunnoissa kiinnitettiin huomiota asiantuntijoiden kuulemiseen. Tälle ei ole estettä, mikäli se työryhmässä arvioidaan tarpeelliseksi. Samoin lausuntojen mukaan resurssien riittävyys tulisi turvata. Valtiovarainministeriön lausunnon perusteella pääasiallisia vaikutuksia on muokattu kustannusvaikutusten osalta. Yhdessä lausunnossa esitettiin huomioita patenttilainsäädäntöön liittyen, jonka muuttamisesta nyt ei kuitenkaan ole kyse.

Vaikka lausunnoissa ei suoraan asian osalta esitetty huomioita, on esityksen 2 a §:ää muutettu siten, että puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi työryhmän muiden jäsenten enimmäismäärä olisi 25 lausuntokierroksella olleen esitysluonnoksen mukaisen 20 sijaan. Tämä mahdollistaa sen, että tarpeen mukaan jäsenmäärää voidaan muokata hiukan joustavammin.

6 Säännökohtaiset perustelut

1 §. Tehtävät. Pykälässä säädettäisiin Patentti- ja rekisterihallituksen tehtävistä, joita viraston tulee toteuttaa Patentti- ja rekisterihallituksesta annetun lain 2 §:n 1 momentissa mainitun lainsäädännön toimeenpano- ja valvontatehtävien toteuttamisen lisäksi. Tehtävät ovat luonteeltaan viraston toimialaan kuuluvia yritystoiminnan, teollisoikeudellisten suojamuotojen sekä yhdistys- ja säätiötoiminnan edistämiseen liittyviä tehtäviä. Patentti- ja rekisterihallituksen tehtävänä olisi lisäksi tuottaa yritys- ja yhteisötietoa yhteiskunnan käyttöön. Lisäksi viraston tehtävänä olisi tuottaa asiantuntijapalveluita, alansa viestintä ja neuvontapalveluita sekä osallistua kansainväliseen yhteistyöhön ja tiedonvaihtoon.

Pykälän uudeksi 4 kohdaksi esitetään yrityksen digitaalisen taloushallinnon verkoston ja yhteiskehittämisen koordinaation liittyvää tehtävää edistää reaaliaikatalouden kehittymistä. Tehtävä olisi luonteeltaan vastaava kuin muut pykälässä säädetyt edistämistehtävät. Patentti- ja rekisterihallituksen tulisi toimenpiteillään pyrkiä vaikuttamaan yhteiskunnan digitalisaatiokehitykseen ja tukea siirtymään kohti reaaliaikataloutta. Pykälän sisältö vastaisi muilta osin voimassa olevan pykälän sisältöä. Voimassa olevan asetuksen 1 §:n kohdat 4–7 olisivat jatkossa kohdat 5–8.

2 a §. Yritysten digitaalisen taloushallinnon yhteistyöryhmä. Pykälässä säädettäisiin lain 5 a §:ssä säädetyn yritysten digitaalisen taloushallinnon yhteistyöryhmän kokoonpanosta.

Yhteistyöryhmän tehtävänä on tukea Patentti- ja rekisterihallitusta laissa säädetyn tehtävän hoitamisessa sekä edistää reaaliaikatalouden toimijoiden välistä yhteistyötä. Toimiakseen yritysten digitaalisen taloushallinnon verkosto ja yhteiskehittäminen tarvitsevat toimivan yhteistyörakenteen. Lain mukaan työ- ja elinkeinoministeriö asettaa yhteistyöryhmän viideksi vuodeksi kerrallaan.

Pykälässä säädettäisiin, että yhteistyöryhmässä olisi puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi enintään 25 muuta jäsentä, joille puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa lukuun ottamatta määrättäisiin henkilökohtainen varajäsen. Jäsenet edustaisivat ministeriöitä, muita viranomaisia sekä keskeisiä sidosryhmiä.

Pykälässä ei säädettäisi yhteistyöryhmään kuuluvista viranomaisista tai sidosryhmistä tarkemmin. Yhteistyöryhmän kokoonpano voi muuttua ja täydentyä yritysten digitaalisen taloushallinnon

kehittymisen myötä. Ensi vaiheessa yhteistyöryhmään pyydetäisiin jäsenesitykset niiltä tahoilta, jotka olivat edustettuina Yrityksen digitalous -hankkeen johtoryhmässä.

7 Voimaantulo

Ehdotetaan, että valtioneuvoston asetus tulisi voimaan 15.3.2025

Eesitys

Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen Patentti- ja rekisterihallituksesta annetun asetuksen muuttamisesta.